

Foto door: Kevin David Acheampong

Dan Afrifa: Zwarte man uit Zuidoost

Terugkijken om vooruit te gaan, Kenniscentrum Ongelijkheid – 13 mei 2026

Als zwarte man uit Amsterdam-Zuidoost voelde ik me vooral een zwarte man wanneer ik *uit* Zuidoost was. Bijvoorbeeld toen ik op mijn middelbare school in Oud-Zuid grapjes hoorde over mijn huid, neus en lippen; toen ik als student tijdens het uitgaan in het centrum onterecht door een boa werd beticht van een witte vrouw lastigvallen; en ook toen ik eens met mijn ouders en broertjes een bezoek bracht aan een historisch dorpje net over de grens met Duitsland; we werden aangestaard alsof we van de maan kwamen, en niet gewoon uit Amsterdam Zuidoost.

Maar in Zuidoost zelf voelde ik me hoofdzakelijk Ghanees. Bij ons thuis stonden Ghaneese radio- en tv-programma's op, van de lokale multiculturele omroep, en ook op de feestjes en in de kerken was het dansen en zingen onvervalst Ghanees. 'Ghanees' was dan ook mijn antwoord toen iemand eens tijdens het buitenspelen vroeg: 'Welke taal ben jij?'. In het Zuidoost van mijn jeugd waren veel kinderen ongeveer even zwart; taal was dé manier om te differentiëren, uit te vinden waar iemand "echt" vandaan kwam. Zozeer zelfs dat taal synoniem stond voor afkomst.

Deze nadruk op afkomst binnen Zwart Zuidoost vond ik als jongentje normaal. Later leerde ik, als thuiswonende student, een Eritreeër kennen, die op een steenworpafstand was komen wonen. Hij kwam uit een Utrechtse buurt waar zwarte mensen als minderheid leefden en zichzelf niet over nog kleinere groepjes verdeelden. Zuidoost verraste hem enorm. Hij dacht

hier één grote zwarte meerderheid te treffen, maar vaak hoorde hij Surinamers, Antilianen en Afrikanen benadrukken hoe anders zij van elkaar waren. Verwarrend, vond hij, aangezien hij vooral een gedeelde West-Afrikaanse oorsprong zag en een gedeelde Zuidoost-taal hoorde.

Online zag ik ondertussen steeds vaker zwarte stereotypes bestreden worden en de zwarte huid, neus en lippen bezongen worden. Na de moord op George Floyd balde dat alles samen in één grote, zwarte vuist. Via organisaties zoals *Black Men Talk* zag ik die vuist tegelijk een zachte hand worden. Hier in No Limit woonde ik eens zo'n praatgroepsessie bij. Als journalist, al voelde die rol onnatuurlijk, omdat ik opging in de verhalen van mijn medemannen. Terwijl ik probeerde te observeren als een nieuwsgierige buitenstaander, zag ik vooral herkenning.

Voor het onderzoek van vandaag nam ik enkele interviews af. Wat mij het meest blijft, is een verteller die sprak over hoe de instituties in zijn jeugd naar jongens uit Zuidoost keken, en hoe hij, nu zelf aan de institutionele kant, zijn best doet om de blik van collega's te verzachten. Een zwarte man uit Zuidoost zijn betekent in mijn ogen hopen dat je ooit minder bezig hoeft te zijn met jezelf zo door andermans ogen te zien. Maar ook betekent het jezelf completer leren zien: behalve als Ghanese man ook als Zwarte man uit Zuidoost, ook al woon ik er zelf niet meer.